

Nr 323.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående beredande av bostäder för tullverkets personal vid Värtahamnen i Stockholm; given Stockholms slott den 12 mars 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen

att till beredande, på sätt Kungl. Maj:t närmare bestämmer, av bostäder för tullverkets vid Värtahamnen i Stockholm stationerade personal å *tilläggsstat* för år 1920 under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1,100,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
12 mars 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BRANTING,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena friherre PALMSTIERNA,
Statsråden: UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON,
SANDLER,
NOTHIN,
NILSSON,
ERIKSSON,
SVENSSON,
HANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde:

Ang. bostads-
hus för tull-
verkets per-
sonal vid
Värtahamnen.

I de anföranden, som vederbörande departementschefer höllo i statsrådet i sammanhang med avlåtandet av årets statsverkspropositioner, berördes vid olika tillfällen frågan om vidtagande av statsåtgärder för beredande av bostäder åt befattningshavare i statens tjänst.

För min del omnämnde jag sålunda, bland annat, vid behandlingen av tullverkets utgiftsstater för år 1921, att generaltullstyrelsen på anförda skäl hemställt, huruvida icke Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning om och i vad mån genom åtgärder från det allmännas sida tillgång till tjänliga bostäder skulle, åtminstone på större platser, kunna till skäliga priser beredas statstjänstemännen.

Vidare anmälde jag, vid behandlingen av sjunde huvudtiteln av 1920 års tilläggsstat, att generaltullstyrelsen med skrivelse den 26 november 1919 framlagt ett preliminärt förslag till uppförande av vissa bostadshus för tullverkets vid Värtahamnen stationerade personal för en kostnad av 1,080,400 kronor.

Med anledning av sistnämnda framställning beräknades å tilläggsstaten medel för berörda byggnadsföretag.

I detta ärende har nu åvägabragts den ytterligare utredning, som kunnat och hunnit åstadkommas, varför jag anhåller att få ånyo anmäla ärendet.

I sin nämnda skrivelse den 26 november 1919 erinrar generaltullstyrelsen, hurusom styrelsen i sitt förslag till reglering av tullverkets stater för år 1921 berört den rådande allmänna bostadsnöden, framhållit de svåra olägenheter, som därav följt för tullverket och dess personal, samt ifrågasatt den utredning jag nyss omförmält.

*Behovet av
ifrågavarande
bostadshus.*

Generaltull-
styrelsen.

Vissa bostadsbehov — anför styrelsen vidare — vore emellertid mot bakgrunden av den allmänna bostadsbristen i alldeles särskild grad framträdande och krävde fördenskull att framför andra bliva tillgodosedda.

Fristående från bostadsproblemet i dess helhet tedde sig sålunda för tullverkets vidkommande och vad anginge Stockholm behovet av bostäder för den till Värtahamnen förlagda tullpersonalen med hänsyn till platsens från stadens övriga delar avskilda läge och den absoluta omöjligheten för tjänstemännen att därstädes erhålla bostäder. Detta gällde såväl frihamnen som den egentliga tullhamnen och i lika mån tjänstemännen i chefs- och förmansställning som den underordnade personalen. Ett behörigt utnyttjande av den sistnämnda läte sig icke förenas med tillgodoseendet av densammas berättigade anspråk på fritid, därest denna personal hade sina bostäder belägna så långt avlägset från tjänstgöringsplatsen, som nu måst bliva förhållandet, och vad beträffade befälspersonalen krävde dennas ställning i och för sig, att den ägde bostäder i hamnens närhet.

I detta sammanhang har generaltullstyrelsen omnämnt, att vid beordrandet av personal till tjänstgöring vid tullförvaltningen i frihamnen styrelsen ansett sig böra, för att i någon mån mildra olägenheterna av det stora avståndet mellan tjänstemännens bostäder och tjänstgöringsplatsen, medgiva tullförvaltningen att inköpa spårvägsbiljetter för användning av personalen vid tjänsteresor till och från frihamnen.

Enligt vad generaltullstyrelsen uppgivit, utgöres den vid Värta-
hamnen tjänstgörande tullpersonalen av
vid frihamnen: 1 tullförvaltare, 2 kontrollörer, 3 kammarskrivare,
1 överuppsyningsman, 1 uppsyningsman och 12 tullvaktmästare; samt
vid tullhamnen: 1 uppsyningsman och 14 tullvaktmästare.

Behovet av bostäder för denna personal har av generaltullstyrelsen
beräknats sålunda:

för tullförvaltaren: 6 rum och kök, med möjlighet för avskiljning
av ett rum såsom enkelrum;

för vardera av de 2 kontrollörerna: 5 rum och kök, med möj-
lighet för avskiljning av ett rum såsom enkelrum;

för envar av de 3 kammarskrivarna, överuppsyningsmannen och
de 2 uppsyningsmännen: 3 rum och kök;

för envar av 20 tullvaktmästare: 2 rum och kök; samt

för envar av de återstående 6 tullvaktmästarna: 1 enkelrum.

Över generaltullstyrelsens ifrågavarande framställning hava på
grund av remisser utlåtanden avgivits dels av byggnadsstyrelsen den
29 december 1919 efter samråd med djurgårdskommissionen och dels
den 9 mars 1920 av riksmarskalksämberet, som därvid överlämnat ett
yttrande i ärendet från intendenten för Djurgården.

Byggnads-
styrelsen.

Byggnadsstyrelsen har i sitt utlåtande uttalat, att behovet av
ifrågavarande bostadshus syntes vara trängande.

Djurgårdsför-
valtningen.

Djurgårdsintendenten åter har i sitt yttrande ifrågasatt, huruvida
det planerade byggnadsföretaget verkligen vore så trängande, att det
icke tills vidare kunde anstå, och har härvid framhållit, att kommunika-
tionerna för ifrågavarande tullpersonal i betydlig grad komme att under-
lättas genom den spårvägslinje, som komme att anläggas från Sture-
vägen till frihamnen.

Riksmarskalksämberet har för sin del anslutit sig till intendentens
för Djurgården yttrande.

Departe-
mentschefen.

Såsom generaltullstyrelsen framhållit härflyter behovet av ifråga-
varande byggnadsföretag ej endast ur den allmänna bostadsnöden utan
även ur svårigheter av rent administrativ art vid uppehållet av tull-
verkets funktioner i Värtahamnen. Och dessa sistnämnda svårigheter
komma givetvis att ökas i samma mån som trafiken i hamnarna växer.
Jag finner det därför riktigt och lämpligt, att det bostadsbehov, varom
nu är fråga, behandlas för sig utan sammanhang med den stora frågan

om statsingripande för beredande av bostäder åt befattningshavare i statens tjänst och att ytterligare åtgärder utan dröjsmål vidtagas för behovets snara tillgodoseende.

Den tillämnade av djurgårdsförvaltningen framhållna förbättringen av spårvägsförbindelsen mellan hamnen och den egentliga staden torde icke i betraktande av de för handen varande förhållandena böra tillmätas sådan betydelse, att förevarande byggnadsfråga bör därav påverkas.

Beträffande platsen för byggnadsföretaget i fråga hava skilda åsikter gjort sig gällande. *Markfrågan.*

Sedan generaltullstyrelsen i sin skrivelse den 26 november 1919 uttalat, att till byggnadsplats lämpligen borde upplåtas område å staten tillhörig mark å norra Djurgården i Värtahamnens närhet, anbefalldes byggnadsstyrelsen att efter samråd med djurgårdskommissionen inkomma med förslag å för ändamålet lämpligt område. *Generaltullstyrelsen.*

I sitt utlåtande den 29 december 1919 har byggnadsstyrelsen med anledning härav anfört, hurusom styrelsen vid flerfaldiga tillfällen haft anledning framhålla den tvingande nödvändigheten av, att en plan utarbetades rörande användningen av norra Djurgården, och hurusom därvid en dylik plan angivits såsom förutsättning för varje vidare upplåtelse av tomtmark för bebyggande eller andra ändamål. En av de trakter, där en dylik planläggning i första rummet kunde sägas vara av nöden, vore området närmast intill frihamnen, i anslutning till vilken inom kort syntes kunna väntas krav på byggnadsplatser för olika ändamål, vartill jämväl de mera plana angränsande delarna av Ladugårdsgärdet särdeles väl lämpade sig. Av denna grund, varåt byggnadsstyrelsen gäve den allra största betydelse, vore det förenat med icke ringa vansklighet att i hamnområdets närhet påfinna en plats, som skulle kunna upplåtas för ifrågavarande ändamål utan att därigenom ett blivande planläggningsarbete i alltför hög grad föregrepes. *Byggnadsstyrelsen.*

Jämväl för frihamnens behov föreläge, enligt vad byggnadsstyrelsen erfarit, planer på uppförande av bostadshus i hamnens närhet, och hade man härför tänkt sig ett område, beläget utefter frihamnens gräns nordväst om huvudentrén, vilket område finnes utmärkt å en vid byggnadsstyrelsens utlåtande fogad karta. Detta område borde emellertid enligt styrelsens förmenande på grund av sin belägenhet icke under några omständigheter bebyggas, innan stadsplan över Ladugårdsgärdet föreläge, varför det ej kunde från styrelsens sida ifrågasättas, att jämväl dit förlägga tullverkets bostadshus.

Efter samråd med djurgårdskommissionen ansåge sig emellertid

byggnadsstyrelsen kunna påvisa ett mindre terrängparti, beläget intill frihamnens södra gräns i slutningen mot norr strax öster om den s. k. Borgen, vilket bebyggande utan svårighet syntes kunna låta inpassa sig i en blivande stadsplan.

Detta område, som jämväl det är utmärkt å nyssnämnda karta, upptager en areal av omkring 4,500 kvadratmeter. Området kan, enligt vad byggnadsstyrelsen framhållit, efter behov något ändras i form, eventuellt något utökas.

Djurgårdsför-
valtningen.

Intendenten för Djurgården har i sitt yttrande uttalat sig mot ett upplåtande av det av byggnadsstyrelsen ifrågasatta området.

Området — anför han bland annat — vore beläget inom skogstrakten Drottningberget så gott som omedelbart intill södra Lindarängsvägen och tillhörde de delar av norra Djurgården, som enligt kontrakt mellan djurgårdsförvaltningen och arméförvaltningens fortifikationsdepartement vore upplåtna för militära ändamål.

Frånsett nämnda förhållande ansåge intendenten, att platsen under inga förhållanden borde upplåtas till bebyggande. Drottningberget utgjorde nämligen en särdeles vacker skogstrakt, som — sedan stora områden norr därom redan avträtts till Stockholms stad, öster därom framdeles komme att till staden avträdas samt söder och väster därom antoges bliva bebyggda — komme att kvarstå som en naturlig park och skulle bilda ett behöfligt skydd mot nordanvinden samt hamn- och industristadens rök och buller.

Som byggnadsplatsen vore föreslagen, skulle den för övrigt bliva till hinder för den intill liggande trafikledens utvidgning och skulle platsen högre uppflyttas, bleve den till ytterligare men för skogen.

Intendenten gör vidare gällande samma synpunkter angående behovet av en plan för användande av norra Djurgården, innan markupplåtelser där ske, som byggnadsstyrelsen framhållit, och förklarar sig ej heller i detta fall böra frångå sin förut fattade ståndpunkt.

Plats, som ur alla synpunkter syntes vara den lämpligaste, borde, enligt intendentens mening, för nu ifrågasatta byggnadsbehov kunna beredas å Stockholms stads områden nära Värtahamnen.

Skulle emellertid ett uppskov icke anses möjligt, ansåge intendenten, att för närvarande den enda tänkbara platsen vore Borgens område å Ladugårdsgärdet. Inom den nordöstra delen därav skulle kunna erhållas ett — bortsett från fyra mindre, lätt flyttbara trähus — obebyggt område av minst cirka 5,000 kvadratmeter, vilket område utmärkts å en vid intendentens yttrande fogad kartsbild. De ifrågasatta bostadshusen skulle då komma att ligga nedanför den bergplatå, varå själva

Borgen med tillhörande byggnader vore belägna, som sålunda icke på något sätt behövde rubbas. Husen komme icke heller att bliva mera framträdande, då området låge lägre än de omgivande bergshöjderna och skulle kunna inramas bland de där växande träden.

Vad slutligen dispositionsrätten till Borgens område beträffade, hade Kungl. Maj:t den 12 juni 1908 bestämt, att förråd skulle anordnas i byggnaderna å Borgen, och den 5 maj 1909 fastställt plan för det område å Borgen, som för sagda ändamål skulle behöva tagas i anspråk.

Riksmarskalksämberet har, med förklarande, att ämbetet anslöte sig till djurgårdsintendentens yttrande och förslag, på det bestämdaste motsatt sig en upplåtelse för nu ifrågasatt ändamål av den utav byggnadsstyrelsen därtill föreslagna platsen å norra Djurgården.

Riksmarskalksämberet har tillika erinrat, hurusom särskilt tillkallade sakkunniga rörande Djurgårdens bevarande i största möjliga utsträckning som naturlig park, uti ett den 15 maj 1917 avgivet betänkande bland annat hemställt, att upplåtelser för bebyggande å Djurgården icke vidare måtte äga rum, förrän stadsplan för den trakt, som av upplåtelsen berördes, blivit vederbörligen fastställd. Ämbetet, som på sin tid förklarat sig i huvudsak ansluta sig till de sakkunnigas hemställanden och förslag, saknade för sin del alltjämt skäl frångå den ståndpunkt, ämbetet sålunda förut intagit.

Därest emellertid förevarande fråga icke skulle kunna uppskjutas till dess plan för ordnandet av ifrågavarande trakt av Djurgården föreläge, eller byggnadsplats icke skulle kunna beredas inom något av de till Stockholms stad upplåtna vidsträckta områdena av Djurgården, ansåge riksmarskalksämberet den av djurgårdsintendenten föreslagna, under arméförvaltningen hörande platsen i närheten av Borgen å Ladugårdsgärdet vara — under förutsättning av vederbörande förvaltande myndighets medgivande — den under för handen varande förhållanden bästa lösningen av föreliggande fråga om upplåtande av byggnadsplats.

Såsom av vad jag nu anfört väl framgår, är valet av mark för ifrågavarande bostadsbygge en angelägenhet av synnerligen svårlost och grannliga natur. Härtill kommer, att ytterligare utredning i ämnet uppenbarligen måste verkställas, innan slutligt avgörande om byggnadsplatsen kan träffas. Underhandlingar torde sålunda böra föras med vederbörande militära myndigheter, vartill tid hittills icke givits, m. m. Å ärendets nuvarande stadium är jag därför icke beredd att förorda något särskilt område såsom lämpligast för bygget.

Departementschefen.

Detta torde emellertid ej böra uppehålla anslagsfrågan. Jag är nämligen övertygad om, att den erforderliga ytterligare utredningen i markfrågan kan fullbordas så snart och med sådant resultat, att de eventuella byggnadsarbetena ej behöva fördröjas i avvaktan på, att byggnadsplats må vara av Kungl. Maj:t anvisad.

Husen.
General-
tullstyrelsen.

Programmet för ifrågavarande byggnadsföretag, sådant det av generaltullstyrelsen i dess skrivelse den 26 november 1919 i korthet angivits, har jag redan meddelat (sid. 4).

Utgående från detta program har — enligt vad generaltullstyrelsens nämnda skrivelse giver vid handen — arkitekten Aron Johansson på styrelsens anmodan verkställt en preliminär utredning, närmast avsedd att utröna storleken av den för byggnaderna erforderliga arealen till ledning vid bestämmandet av byggnadsplatsens läge och storlek. Resultatet av denna utredning föreligger i en vid styrelsens skrivelse fogad promemoria av arkitekten Johansson.

Sedan departementschefen uppläst ifrågavarande, akten i ärendet tillhörande handling, anförde han vidare:

I anslutning till promemorian framhåller styrelsen, att ehuru arkitekten skisserat en plan till fördelning av de ifrågavarande bostäderna på olika byggnader, bleve det slutliga förslaget med avseende å byggnadernas antal, byggnadstyp m. m. givetvis beroende på beskaffenheten av det område, som kunde komma att anvisas för ändamålet. Såsom högeligen önskvärt ansåge styrelsen emellertid, att kasärntypen måtte kunna undvikas.

Enligt förslaget skulle för själva byggnaderna erfordras en sammanlagd areal av 1,837 kvadratmeter. Härtill syntes emellertid böra läggas erforderligt utrymme för köksträdgårdar m. m.

Till det av generaltullstyrelsen såsom erforderligt angivna antalet bostäder tillkomme enligt den föreliggande preliminära planen dels en lägenhet om 5 rum och kök, dels 2 enkelrum. Vid ett eventuellt tillgodogörande av planens förslag till bostädernas fördelning på olika byggnader komme denna utökning otvivelaktigt att innebära ett ekonomiskt utnyttjande av lokala och byggnadstekniska förutsättningar. Även om sagda överskottsbostäder icke bleve omedelbart erforderliga för personal vid tullverket, komme de säkerligen att kunna uthyras till utom verket stående personer.

Slutligen torde i detta sammanhang böra meddelas, att general-

tullstyrelsen utgått ifrån, att såsom byggnadsmaterial borde användas tegel.

Med anledning därav, att byggnaderna enligt den preliminära planen avsetts att inrymma endast två våningar samt uppföras som radhus med trädgårdsland, har byggnadsstyrelsen i sitt utlåtande framhållit, att dessa önskemål med hänsyn till byggnadsmarkens värde syntes böra något modifieras, så att byggnaderna komme att inrymma åtminstone två våningar jämte vindsvåning, varjämte trädgårdslanden syntes böra ersättas med gemensamma planterade gårdsplaner.

Byggnads-
styrelsen.

Mot generaltullstyrelsens beräkning i avseende å de nu erforderliga bostädernas antal och storlek har jag intet att erinra.

Departem-
ents-
chefen.

Emellertid bjuder förtänksamheten, såsom generaltullstyrelsen ock betonat, att ifrågavarande byggnadsföretag så planläggas och utföres, att de ytterligare bostadsbehov av jämförligt slag, som kunna väntas uppkomma till följd av den säkerligen förestående ökningen av trafiken i Värtahamnen, må utan svårighet kunna tillgodoses i anslutning till de nu aktuella bostadsbyggena. Detta torde ock lätt låta sig göra.

Det av generaltullstyrelsen överlämnade preliminära förslaget upptager, utöver det nu omedelbart föreliggande behovet, en större lägenhet och ett par enkelrum, vilka lägenheters nöjaktiga uthyrning, intill dess de behövas för sitt egentliga ändamål, säkerligen ej skulle komma att möta några som helst svårigheter med hänsyn till bostadsförhållandena vid Värtan. I senare förslag, som uppgjorts av den av generaltullstyrelsen anlitade arkitekten och av vilka förslag det sist tillkomna ställts till mitt förfogande, har det framtida behovet i än högre grad beaktats såväl vid byggnadernas förläggning som vid deras konstruktion. Beaktats hava ock i dessa förslag byggnadsstyrelsens mot det första förslaget framställda erinringar.

Det senaste förslaget upptager sex byggnader, därav en, i tre våningar, för tullförvaltare, kontrollörer, kammarskrivare och uppsyningsmän samt fem, i två våningar och vindsrum samt förlagda i två längor, för tullvaktmästare. Dessa sistnämnda fem hus, som inrymma de behövliga enkelrummen i vindsvåningarna, äro tänkta så anordnade, att de kunna vid behov påbyggas med en tredje våning. Husen äro vidare tänkta förlagda så, att komplexet kan fullt organiskt utökas med eventuellt behövliga ytterligare bostadshus.

Emellertid kan ett definitivt ritningsförslag givetvis ej uppgöras förr än byggnadsplatsen blivit bestämd. De förslag, som redan föreligga, synas dock vara så pass genomarbetade och lämpade efter de synpunkter, som kunna bära göras gällande, att det slutliga förslaget väl kan antagas ej komma att väsentligt avvika därifrån. I alla händelser torde den hittills förebragta utredningen vara tillräcklig för att möjliggöra ett totalomdöme angående frågan i nu förevarande avseende.

Förslagen hava icke givit mig anledning till erinran eller uttalande utöver vad jag förut anfört.

Kostnaden.
General-
tullstyrelsen.

I det med generaltullstyrelsens skrivelse den 26 november 1919 överlämnade preliminära förslaget upptages byggnadsarealen till 1,837 kvadratmeter, byggnadernas rymdinhåll till 13,505 kubikmeter och antalet eldstäder till 117. Byggnadskostnaden har i förslaget beräknats efter 80 kronor för kubikmeter, till 1,080,400 kronor, eller således omkring 9,200 kronor för eldstad. Häruti är emellertid kostnaden för ordnandet av platsen omkring byggnaderna med staket, vägar och planteringar m. m. icke medräknad, vilket givetvis ej låter sig göra, då terrängen icke ännu är känd. Den av generaltullstyrelsen anlitade arkitekten har dock, enligt förslaget, ansett, att byggnadskostnaden även dessa arbeten inberäknade kunde antagas till högst 1,200,000 kronor.

Generaltullstyrelsen för sin del har ansett den egentliga byggnadskostnaden icke böra beräknas lägre än till 1,080,400 kronor. Tillika har styrelsen framhållit, att vid uppgörandet av detaljerade ritningar och kostnadsförslag förefintliga möjligheter till ekonomisering givetvis skulle bliva utnyttjade i den mån sådant låte sig göra utan åsidosättande av de rimliga krav, som kunde ställas på bostädernas förseende med ändamålsenliga anordningar och bekvämligheter.

Departement-
chefen.

Byggnadskostnaderna kunna givetvis å ärendets nuvarande stadium särskilt med hänsyn till de rådande förhållandena å byggnadsmarknaden ej beräknas annat än approximativt.

Ifrågavarande kostnader hava emellertid beräknats med ledning av det tidigaste av de av mig omnämnda förslagen. Men bliva byggnaderna utförda med flere våningar enligt senare förslag och byggnadsföretagets ekonomisering i övrigt drives så långt omständigheterna medgiva, torde kostnaderna kunna något nedbringas. Inklusive

kostnaden för byggnadsplatsens ordnande torde totalkostnaden, synes det mig, kunna beräknas till 1,100,000 kronor.

Slutligen vill jag i detta sammanhang erinra, att ändamålet med ifrågavarande byggnadsföretag endast är att *skaffa tillgång* å lämpliga bostäder, och att de tillämnade bostäderna därför äro ämnade att upplåtas till vederbörande mot skälig hyra, varför statens i byggnaderna nedlagda kapital kan med säkerhet väntas bliva vederbörligen förräntat.

Stockholms stad planerar för närvarande vissa byggen för beredande av bostäder och andra lokaler i Värtahamnens närhet, och lär från stadens sida för ändamålet ifrågasatts samverkan under en eller annan form mellan staten och staden. Den mark, som sålunda ifrågasattes till bebyggande — ett område söder om den s. k. Campementsbacken och intill Tegeluddsvägen längs frihamnens västra gräns — tillhör emellertid staten och har sådan belägenhet, att såväl byggnadsstyrelsen som djurgårdsförvaltningen med styrka gjort gällande, att den icke bör under några omständigheter bebyggas, innan stadsplan över Ladugårdsgärdet föreligger.

Ifrågasatt samband med visst Stockholms stads byggnadsföretag.

Huruvida den ifrågasatta samverkan mellan staten och staden kan komma till stånd, synes således för närvarande, åtminstone vad de tillämnade bostadsbyggena för tullpersonalens räkning vidkommer, kunna, från statens sida sett, vara tveksamt. Så till vida torde emellertid i förevarande ärende avseende böra fästas vid frågan om nämnda samverkan, att det beslut i ärendet, som må av riksdagen fattas lämpligen torde böra erhålla sådan formulering, att vederbörligt hänsynstagande till en möjligen inträffande förändring i samverkansfrågans läge icke uteslutes.

Med återopande av vad jag sålunda anført får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till beredande, på sätt Kungl. Maj:t närmare bestämmer, av bostäder för tullverkets vid Värtahamnen i Stockholm stationerade personal å *tilläggsstat* för år 1920 under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1,100,000 kronor.

Departementschefens hemställan.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle proposition av den lydelse, bil. litt. . . utvisar avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Nils Hellenius.